

HIGIENOS INSTITUTAS
VISUOMENĖS SVEIKATOS TECHNOLOGIJŲ CENTRAS

HOSPITALINIŲ INFEKCIJŲ PAPLITIMO TYRIMAS LIETUVOS LIGONINĖSE

2018 m. ataskaita

Versija 2

(2018-10-03)

Vilnius

2018

Ataskaita parengta, įgyvendinant Sveikatos apsaugos ministro 2008 m. lapkričio 14 d. įsakymą Nr. V-1110 „Dėl hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros ir valdymo“.

Parengė:

Justė Petrėnė

INFEKCIJŲ IR JŲ RIZIKOS VEIKSNIŲ PAPLITIMO TYRIMAS

Ataskaitinis laikotarpis: 2018 metai

Duomenis pateikusių ligoninių skaičius – 94

Iš jų:

bendrojo pobūdžio ligoninių skaičius* – 59

kitos ligoninės** - 5

palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninių skaičius – 30

* bendrojo pobūdžio ligoninės, įskaitant onkologijos ir kitų žinybų ligonines

** kitos ligoninės, įskaitant psichiatrijos, infekcinių ligų ir tuberkuliozės, reabilitacijos ir privačias ligonines

1 lentelė. Bendrieji duomenys

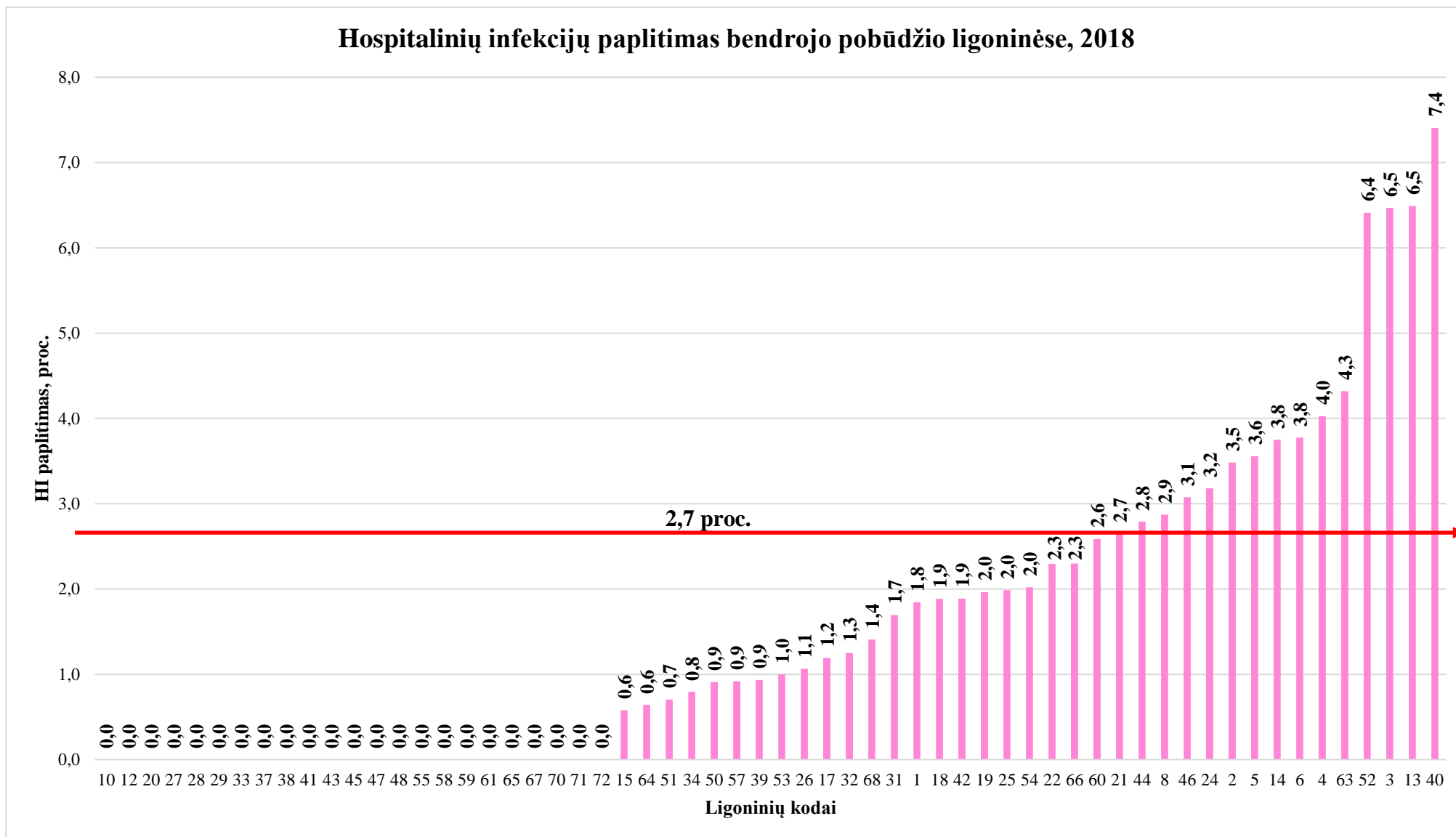
	Ligoninės						Iš viso	
	Bendrojo pobūdžio		Palaikomojo gydymo ir slaugos		Kitos			
	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%
Ištirta pacientų	12882		2045		966		15893	
<i>Iš jų: moterų</i>	7336	57,0	1407	68,8	463	48,0	9206	58,0
<i>vyrų</i>	5546	43,0	638	31,2	503	52,0	6687	42,0
Pacientų vidutinė gulėjimo trukmė (dienos) iki tyrimo	21,8		92,5		24,6		31	
Pacientų amžiaus vidurkis (metai)	62		78,6		51,2		63,5	
Rizikos veiksniai:								
<i>dirbtinė plaučių ventiliacija</i>	154	1,2	0	0	0	0	154	1,0
<i>kraujagyslių kateteris</i>			127	6,2			127	0,8
<i>CK kateteris</i>	414	3,2			5	0,5	419	2,6
<i>PK kateteris</i>	4613	35,8			51	5,3	4664	29,3
<i>šlapimo pūslės kateteris</i>	673	5,2	53	2,6	6	0,6	732	4,6
<i>operacija/gimdymas</i>	1889	14,7	0	0	9	0,9	1898	11,9
<i>min. invaz. procedūros</i>	369	2,9			11	1,1	380	2,4
<i>gydyta antibakteriniais vaistais</i>	3431	26,6	88	4,3	171	17,7	3690	23,2
Papildomi rizikos veiksniai*:								
<i>įvairios stomos</i>			119	5,8				
<i>sauskelnės</i>			1493	73,0				
<i>operacinė/kita žaizda</i>			145	7,1				
<i>prikaustymas prie lovos</i>			806	39,4				
<i>neinfekuota pragula</i>			145	7,1				
<i>lėtinė obstrukcinė plaučių liga</i>			142	6,9				
<i>lėtinė inkstų liga</i>			96	4,7				
<i>onkologinis susirgimas</i>			177	8,7				
<i>diabetas</i>			288	14,1				
<i>senatvinė demencija</i>			945	46,2				

* rizikos veiksniai registruojami tik slaugos ir palaikomojo gydymo įstaigų pacientams

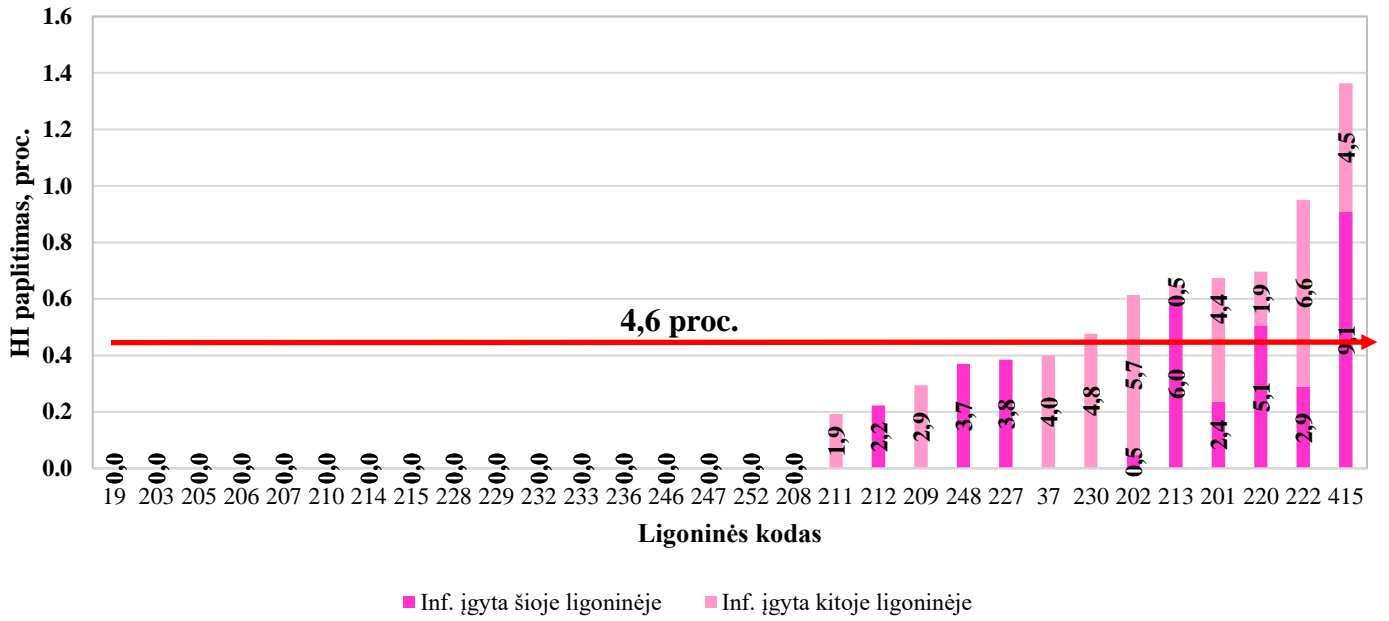
2 lentelė. Hospitalinių ir visuomenėje įgytų infekcijų paplitimas

Ligoninės	Pacientų skaičius	Infekcijos			
		Hospitalinės		Visuomenėje įgytos	
		abs. sk.	%	abs. sk.	%
Bendrojo pobūdžio	12882	344	2,7		
Palaikomojo gydymo ir slaugos	2045	94	4,6	16	0,8
Kitos	966	0	0		
Iš viso	15893	438	2,8		

1 paveikslas. Hospitalinių infekcijų paplitimas ligoninėse (proc.)

Hospitalinių infekcijų paplitimas slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėse

2018 m. hospitalinių infekcijų kitose ligoninėse* nebuvo registruota.

*kitos ligoninės, įskaitant psichiatrijos, infekcinių ligų ir tuberkuliozės, reabilitacijos ir privačias ligonines

3 lentelė. Hospitalinių infekcijų paplitimas amžiaus grupėse

Amžiaus grupės	Pacientų skaičius	Hospitalinės infekcijos	
		abs.sk.	%
Vaikai (< 18 m.)	1472	15	1
Iki 1 metų	492	9	1,8
1 – 5	334	2	0,6
6 – 17	646	4	0,6
Suaugę (≤ 18 m.)	14405	423	2,9
18 – 44	1769	23	1,3
45 - 64	3730	103	2,8
65 m. ir vyresni	8906	297	3,3
Iš viso	15877	438	2,8

4 lentelė. Hospitalinių infekcijų paplitimas bendrojo pobūdžio ligoninėse skirtingo profilio skyriuose

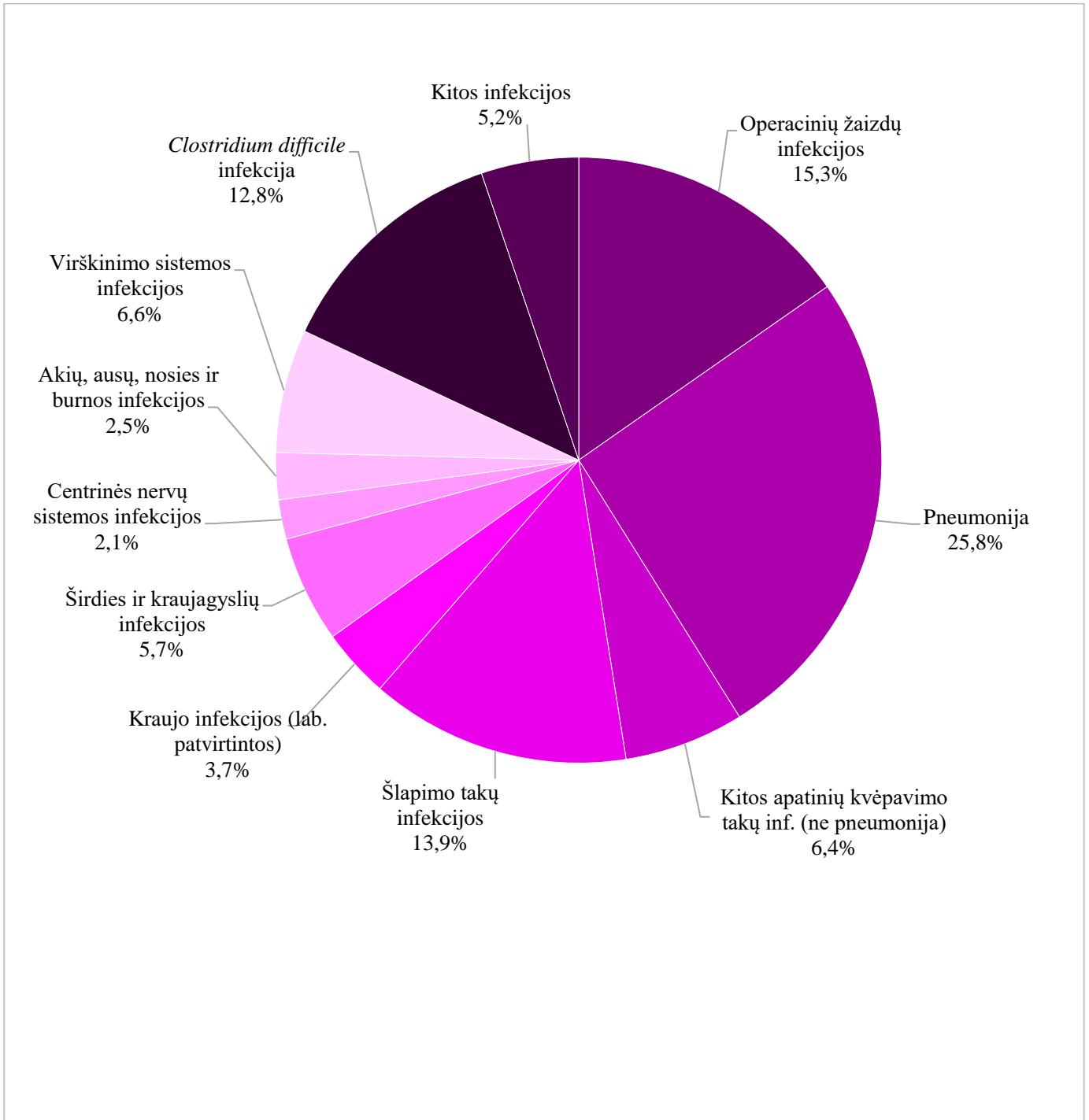
Skyriaus profilis	Pacientų skaičius	Hospitalinės infekcijos	
		abs. sk.	%
Chirurginio profilio skyriai:	3099	93	3,0
Traumatologijos-ortopedijos	569	13	2,3
Chirurgijos	1951	74	3,8
Ginekologijos-akušerijos	579	6	1,0
Terapinio profilio skyriai:	8228	162	2,0
Suaugusių terapijos	4028	93	2,3
Vaikų-naujagimių	730	11	1,5
Slaugos-palaikomojo gydymo	1964	41	2,1
Psichiatrijos	1027	5	0,5
Hematologijos-onkologijos	479	12	2,5
Kiti skyriai:	1555	89	5,7
Reanimacijos-intensyvios terapijos	301	55	18,3
Infekcinių ligų	289	22	7,6
Reabilitacijos	622	6	1,0
Geriatrija	33	3	9,1
Kiti/mišrūs	310	3	1,0
Iš viso:	12882	344	2,7

5 lentelė. Hospitalinių infekcijų struktūra pagal amžių

Hospitalinės infekcijos lokalizacija	Vaikai (0–17 m.)		Suaugę (18 m. ir vyresni)	
	abs. sk.	%	abs. sk.	%
Operacinių žaizdų infekcijos	1	6,7	66	15,6
Pneumonija	1	6,7	112	26,5
Kitos apatinių kvėpavimo takų infekcijos (ne pneumonija)	0	0	28	6,6
Šlapimo takų infekcijos	3	20,0	58	13,7
Kraujo infekcijos (lab. patvirtintos)	1	6,7	15	3,5
Su CKK susijusios infekcijos	0	0	2	0,5
Su PKK susijusios infekcijos	2	13,3	2	0,5
Širdies ir kraujagyslių sistemos infekcijos	2	13,3	23	5,4
Centrinės nervų sistemos infekcijos	0	0	9	2,1
Akių, ausų, nosies ir burnos infekcijos	1	6,7	10	2,4
Virškinimo sistemos infekcijos	4	26,6	25	5,9
Lytinių takų infekcijos	0	0	1	0,2
Odos ir minkštųjų audinių infekcijos	0	0	8	1,9
Kaulų ir sąnarių infekcijos	0	0	1	0,2
Sisteminės infekcijos	0	0	7	1,7
Neonatalinės infekcijos	0	0	0	0
<i>Clostridium difficile</i> infekcija	0	0	56	13,3
Iš viso:	15	100	423	100

2 paveikslas. Bendra hospitalinių infekcijų struktūra ligoninėse

5A lentelė. Hospitalinių infekcijų struktūra skirtingo pobūdžio ligoninėse

Hospitalinės infekcijos lokalizacija	Ligoninės						Iš viso	
	Bendrojo pobūdžio		Palaikomojo gydymo ir slaugos		Kitos			
	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%
Operacinių žaizdų infekcijos	48	14,0	19	20,2	0	0	67	15,3
Pneumonija	88	25,6	25	26,6	0	0	113	25,8
Kitos apatinių kvėpavimo takų infekcijos (ne pneumonija)	27	7,8	1	1,1	0	0	28	6,4
Šlapimo takų infekcijos	61	17,7	0	0	0	0	61	13,9
Kraujo infekcijos (lab. patvirtintos)	16	4,7	0	0	0	0	16	3,7
Su CKK susijusios infekcijos	2	0,6	0	0	0	0	2	0,5
Su PKK susijusios infekcijos	4	1,2	0	0	0	0	4	0,9
Širdies ir kraujagyslių sistemos infekcijos	6	1,7	19	20,2	0	0	25	5,7
Centrinės nervų sistemos infekcijos	2	0,6	7	7,4	0	0	9	2,1
Akių, ausų, nosies ir burnos infekcijos	10	2,9	1	1,1	0	0	11	2,5
Virškinimo sistemos infekcijos	17	4,9	12	12,8	0	0	29	6,6
Lytinių takų infekcijos	1	0,3	0	0	0	0	1	0,2
Odos ir minkštųjų audinių infekcijos	8	2,3	0	0	0	0	8	1,8
Kaulų ir sąnarių infekcijos	1	0,3	0	0	0	0	1	0,2
Sisteminės infekcijos	7	2,0	0	0	0	0	7	1,6
Neonatalinės infekcijos	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Clostridium difficile</i> infekcija	46	13,4	10	10,6	0	0	56	12,8
Iš viso:	344	100	94	100	0	0	438	100

6 lentelė. Hospitalinių infekcijų diagnozavimas pagal mikrobiologinius tyrimus

Mikrobiologinis tyrimas	Ligoninės					
	Bendrojo pobūdžio		Palaikomojo gydymo ir slaugos		Kitos	
	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%
Tyrimas paimtas	173	50,3	1	1,1	0	0
<i>Iš jų sukėlėjas nustatytas</i>	149	86,1	0	0	0	0
<i>atsakymas nežinomas</i>	13	7,5	1	100	0	0
<i>mikroorganizmas neišaugo</i>	11	6,4	0	0	0	0
Tyrimas nepaimtas	171	49,7	93	98,9	0	0
Iš viso	344	100	94	100	0	0

7 lentelė. Hospitalinių infekcijų etiologija

Mikroorganizmas	Bendrojo pobūdžio ligoninės	
	abs.sk.	%
Gram teigiami kokai:	46	22,7
<i>Staphylococcus aureus (t. sk. MRSA)</i>	21 (5)	10,3 (2,5)
<i>Kiti stafilokokai</i>	5	2,5
<i>Enterococcus spp. (t. sk. VRE)</i>	17 (4)	8,4 (2,0)
<i>Streptococcus spp.</i>	3	1,5
Enterobakterijos:	58	28,6
<i>Escherichia coli (t. sk. ESBL)</i>	23 (10)	11,3 (4,9)
<i>Klebsiella spp. (t. sk. ESBL)</i>	19 (14)	9,4 (6,9)
<i>Proteus spp.</i>	7	3,4
<i>Enterobacter spp</i>	8	3,9
<i>Citrobacter spp.</i>	0	0
<i>Kitos enterobakterijos</i>	1	0,5
Gram teigiamos bacilos	4	2,0
Gram neigiamos bacilos:	36	17,7
<i>Pseudomonas aeruginosa (CAR-R)</i>	10 (3)	4,9 (1,5)
<i>Acinetobacter spp. (CAR-R)</i>	25 (20)	12,3 (9,9)
<i>Haemophilus spp.</i>	0	0
<i>Kitos gram neigiamos bacilos</i>	1	0,5
Anaerobai (t.sk. C. difficile)	38 (37)	18,7 (18,2)
Grybai (Candida spp.)	18	8,9
Virusai	3	1,5
Iš viso	203	100

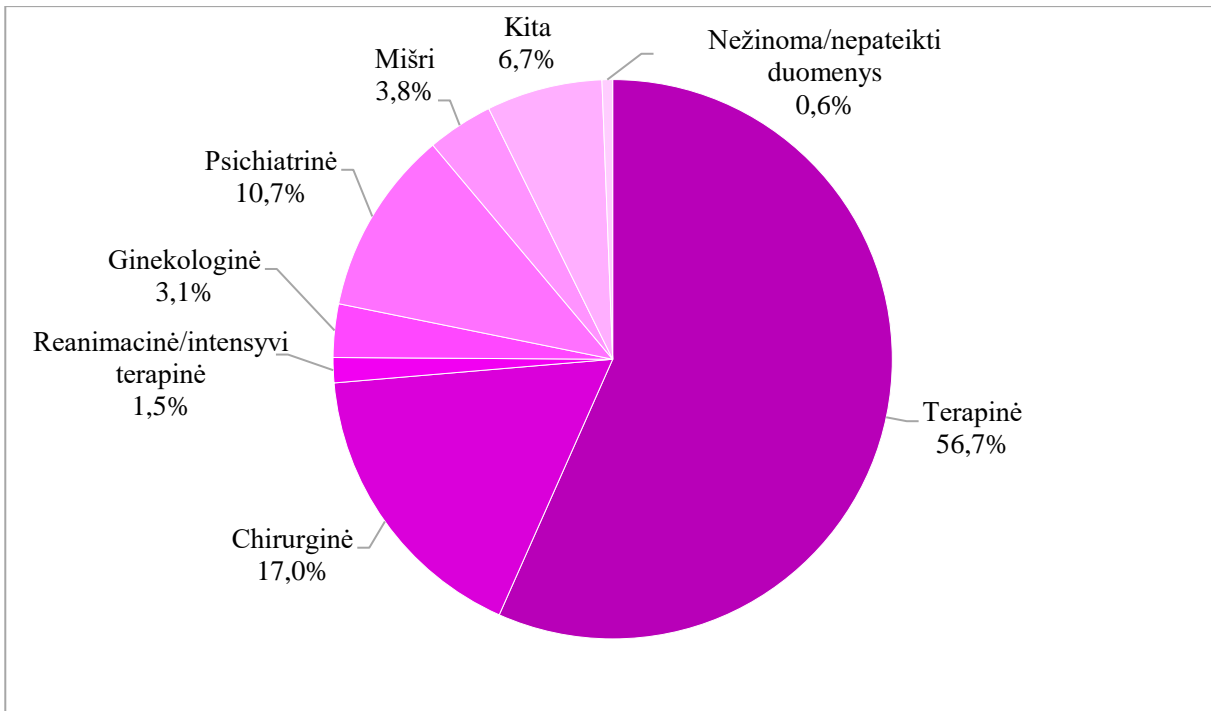
8 lentelė. Antimikrobinų vaistų skyrimo tikslas

Antimikrobinų vaistų skyrimo tikslas	Ligoninės						Iš viso	
	Bendrojo pobūdžio		Palaikomojo gydymo ir slaugos		Kitos			
	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%
Gydymui	3522	76,7	81	92,0	487	98,6	4090	79
Chirurginei profilaktikai	726	15,8	7	8,0	5	1,0	738	14,3
Terapinei profilaktikai	211	4,6			0	0	211	4,1
Nežinoma	134	2,9			2	0,4	136	2,6
Iš viso	4593	100	88	100	494	100	5175	100

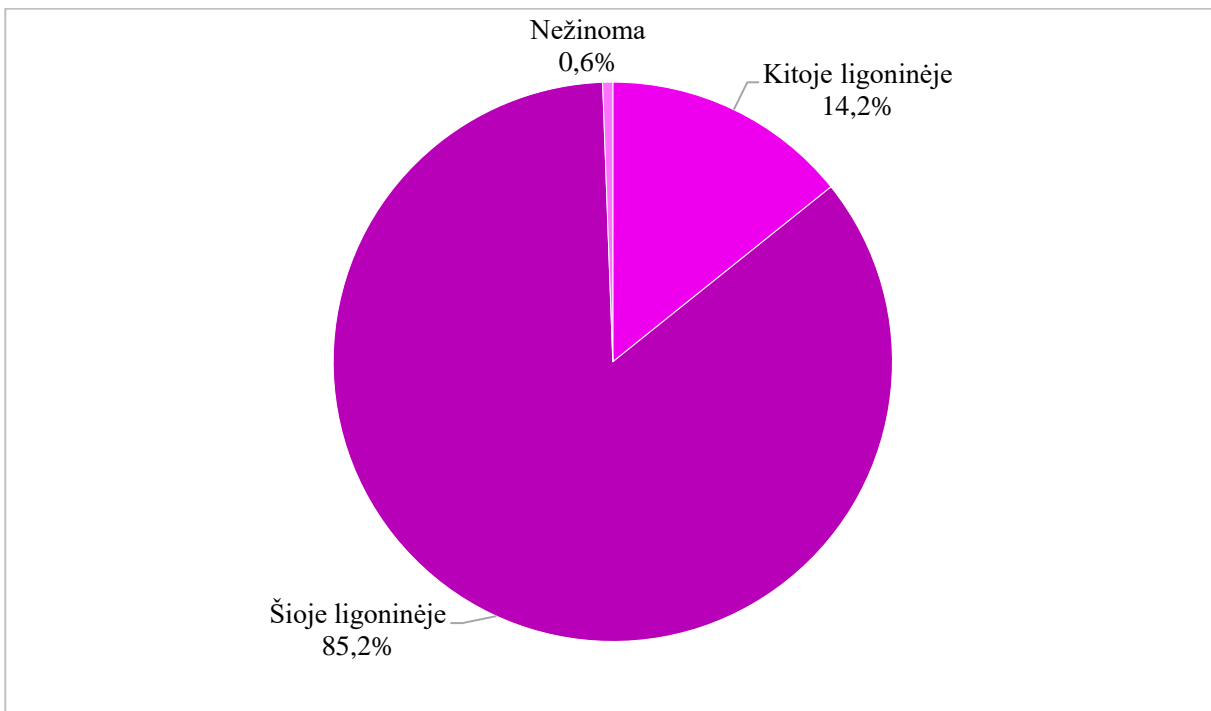
9 lentelė. Antimikrobinų vaistų, skirtų pacientams, grupės

Antimikrobinų vaistų grupės	Ligoninės							
	Bendrojo pobūdžio		Palaikomojo gydymo ir slaugos		Kitos		Iš viso	
	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%	abs.sk.	%
I-II kartos cefalosporinai (J01DB, J01DC, J01RA03)	1208	26,3	0	0	9	1,8	1217	23,5
III-IV kartos cefalosporinai (J01DD, J01DE)	292	6,4	0	0	4	0,8	296	5,7
Penicilinai (J01CA, J01CF)	325	7,1	34	38,6	4	0,8	363	7,0
Penicilinai su inhibitoriais (J01CR)	512	11,1	15	17,0	7	1,4	534	10,3
β-laktamazėms jautrūs penicilinai (J01CE)	242	5,3	15	17,0	2	0,4	259	5,0
Aminoglikozidai (J01GA, J01GB, A07AA08)	182	4,0	10	11,4	6	1,2	198	3,8
Kvinolonai (J01M, J01RA)	254	5,5	0	0	70	14,2	324	6,3
Imidazoliai (metronidazolis) (J01XD)	287	6,2	0	0	8	1,6	295	5,7
Glikopeptidai (vankomicinas) (J01XA, A07AA09)	112	2,4	0	0	6	1,2	118	2,3
Sulfanilamidai (J01E)	99	2,2	0	0	0	0	99	1,9
Karbapenemai (J01DH)	92	2,0	0	0	1	0,2	93	1,8
Makrolidai (J01FA)	48	1,0	1	1,1	2	0,4	51	1,0
Oxazolidinonai (linelozidas) (J01XX08)	31	0,7	0	0	15	3,0	46	0,9
Polimiksinai (kolistinas) (J01XB01)	18	0,4	0	0	0	0	18	0,3
Antituberkulioziniai (J04A, J05AK05)	778	16,9	0	0	348	70,4	1126	21,8
Antigrybeliniai (J02A)	61	1,3	4	4,5	0	0	65	1,3
Kiti	52	1,1	9	10,2	12	2,4	73	1,4
Iš viso	4593	100	88	100	494	100	5175	100

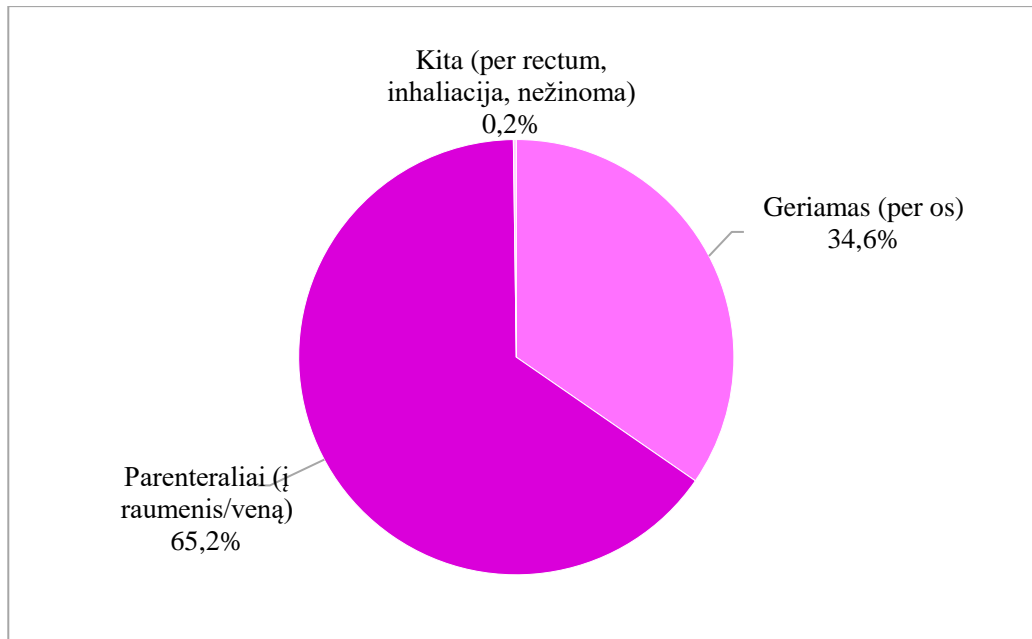
3 paveikslas. Hospitalizacijos priežastis

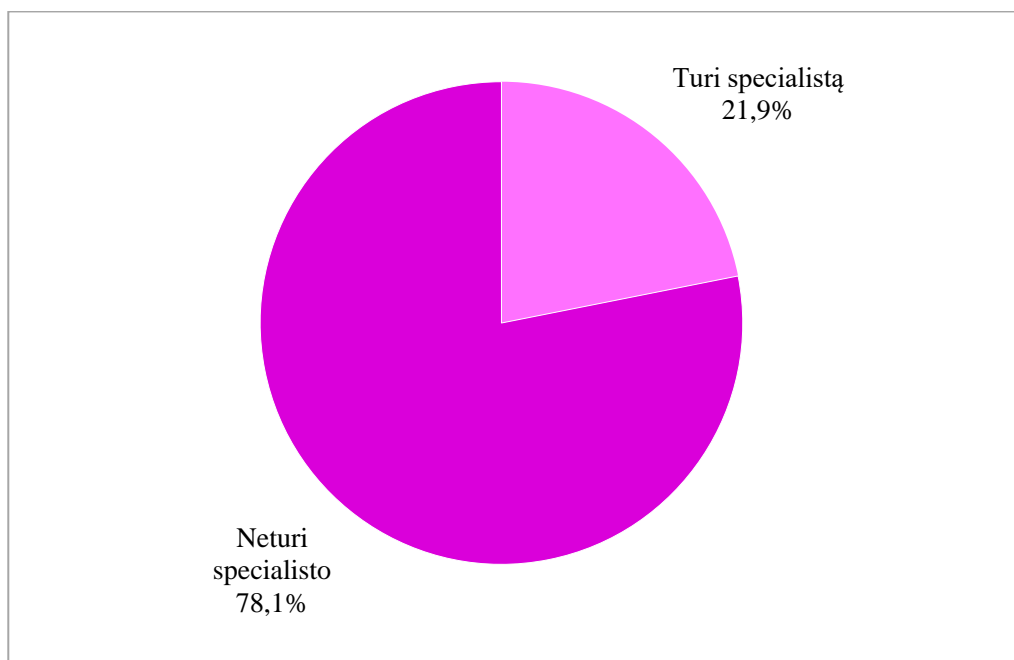
4 paveikslas. Hospitalinių infekcijų įgijimo vieta

5 paveikslas. Antimikrobinio vaistinio preparato skyrimo būdas

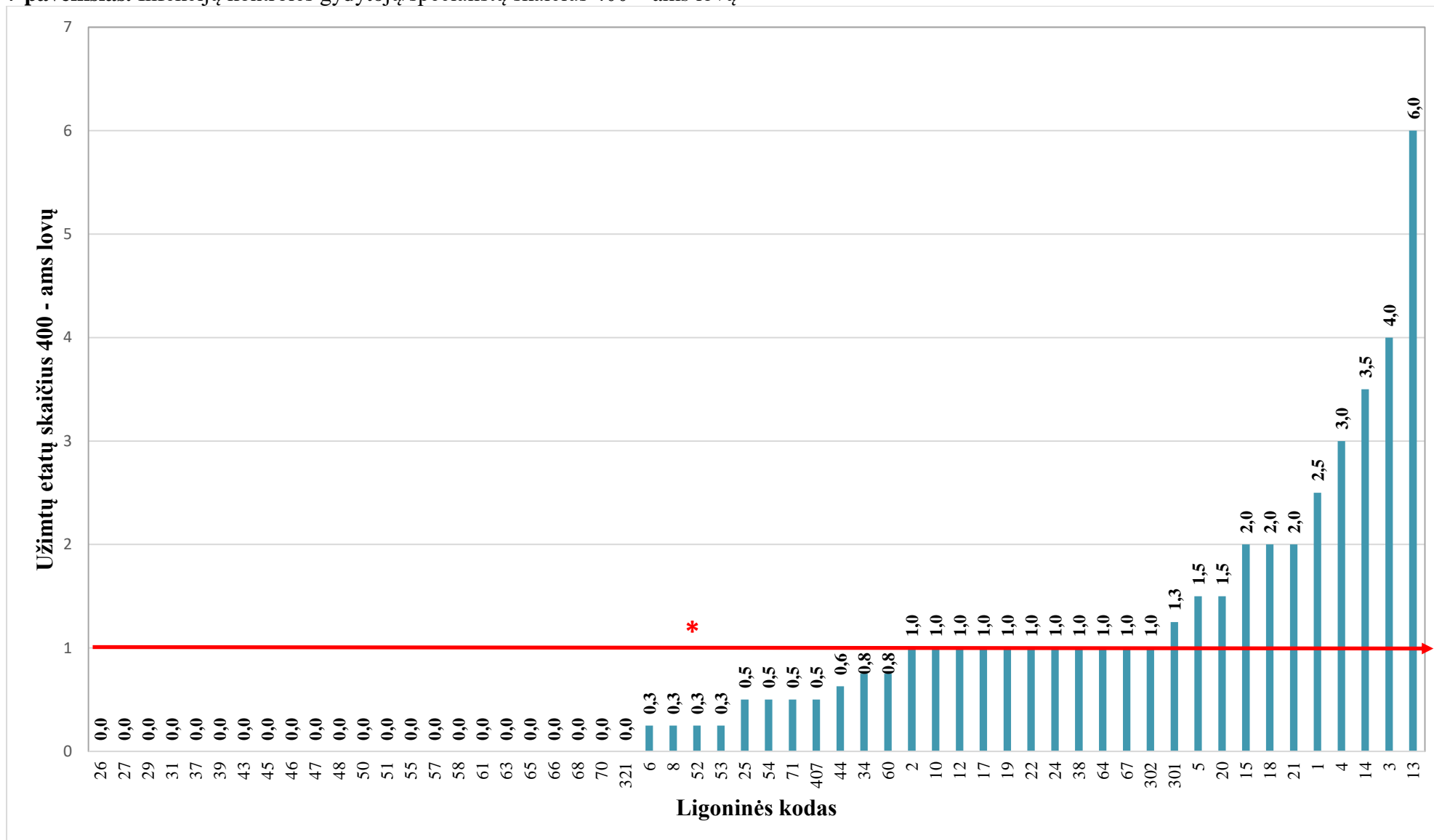
6 paveikslas. ASPI, turinčių už antimikrobinį vaistinių preparatų suvartojimą įstaigoje atsakingą specialistą, dalis

Iš 64 duomenis pateikusių ligoninių tik 10 turėjo bent vieną pilnu etatu dirbantį specialistą, atsakingą už antimikrobinį vaistinių preparatų suvartojimą, trijose ligoninėse specialistas dirba 0,5 etato, vienoje – 0,75 etato.

Duomenų nepateikė 11 ligoninių (21, 25, 28, 32, 33, 41, 42, 59, 70, 301, 401).

7 paveikslas. Infekcijų kontrolės gydytojų/specialistų skaičius 400 – ams lovų

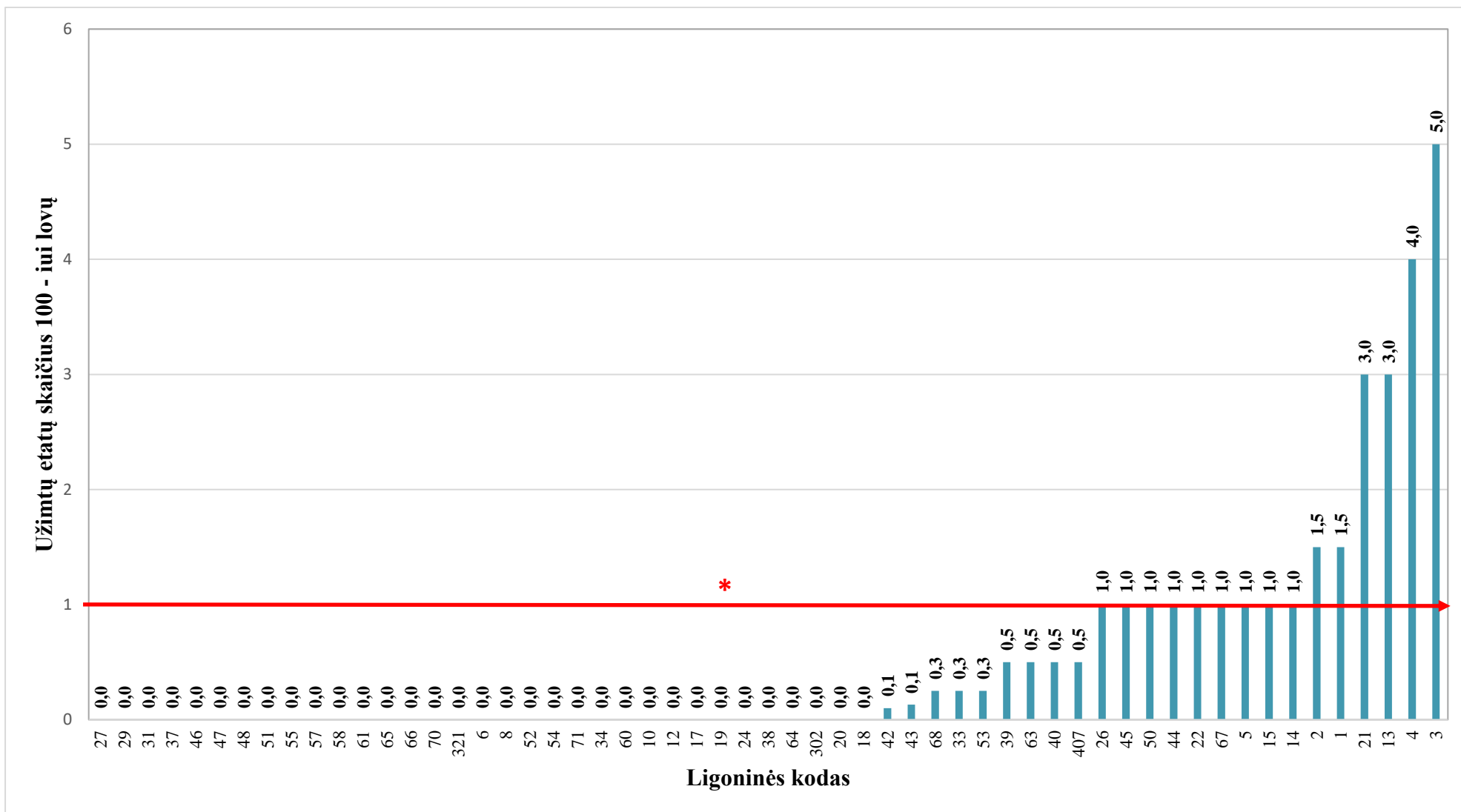

* rekomenduojamas infekcijų kontrolės gydytojo arba specialisto etatas 400 lovų (vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministro 2008 m. lapkričio 14 d. įsakymą Nr. V-1110 „Dėl hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros ir valdymo“).

Duomenų nepateikė 8 ligoninės (28, 32, 33, 40, 41, 42, 59, 301).

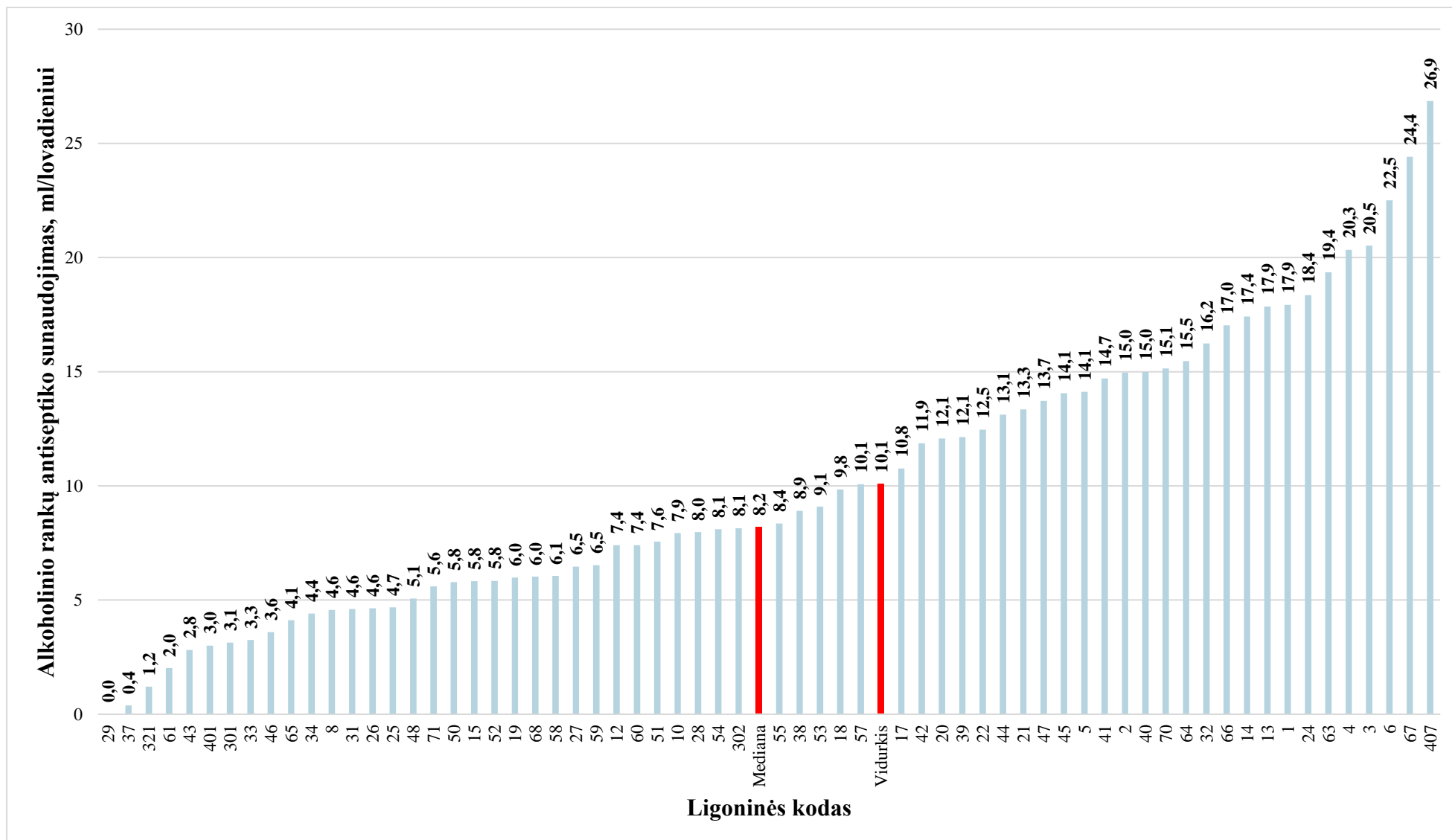
8 paveikslas. Infekcijų kontrolės gydytojų/specialistų padėjėjų skaičius 100 – ui lovų

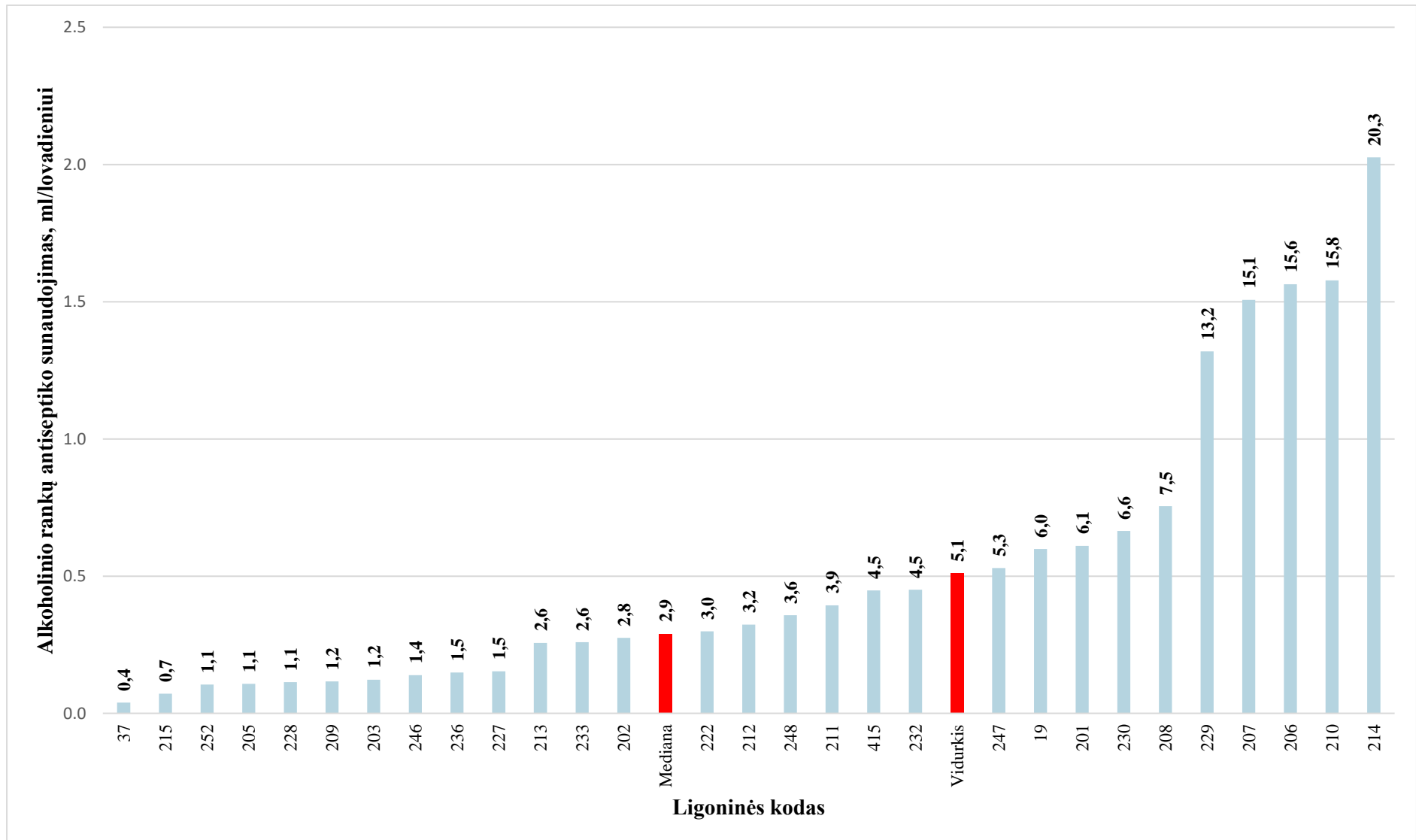
* rekomenduojamas infekcijų kontrolės gydytojo arba infekcijų kontrolės specialisto padėjėjo etatas 100 lovų (vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministro 2008 m. lapkričio 14 d. įsakymą Nr. V-1110 „Dėl hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros ir valdymo“).

Duomenų nepateikė 7 ligoninės (25, 28, 32, 41, 59, 301, 401).

9 paveikslas. Rankų antiseptiko suvartojimas bendro pobūdžio ligoninėse mililitrais lovdieniu

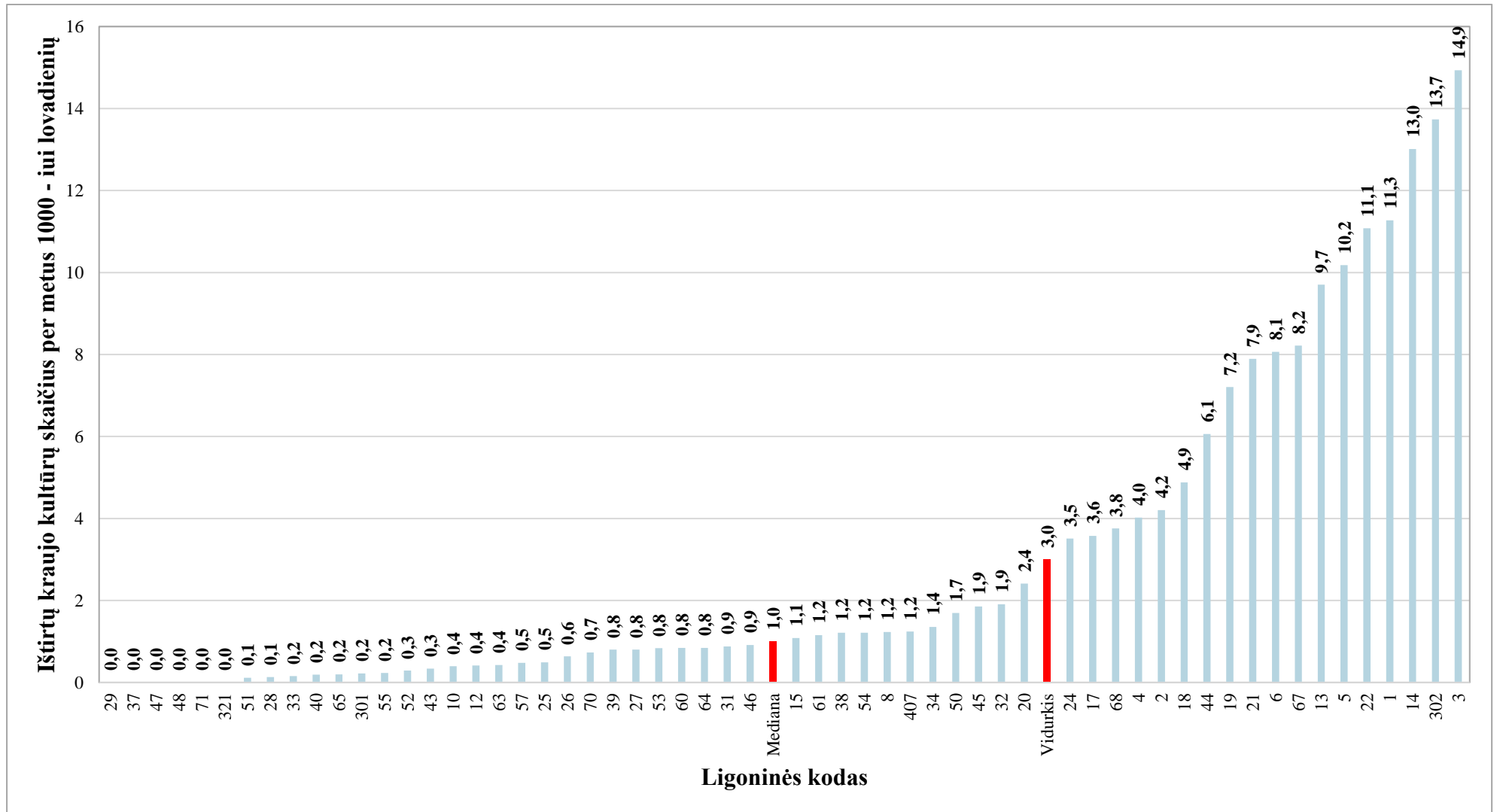

10 paveikslas. Rankų antiseptiko suvartojimas slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninėse mililitrais lovadieniui

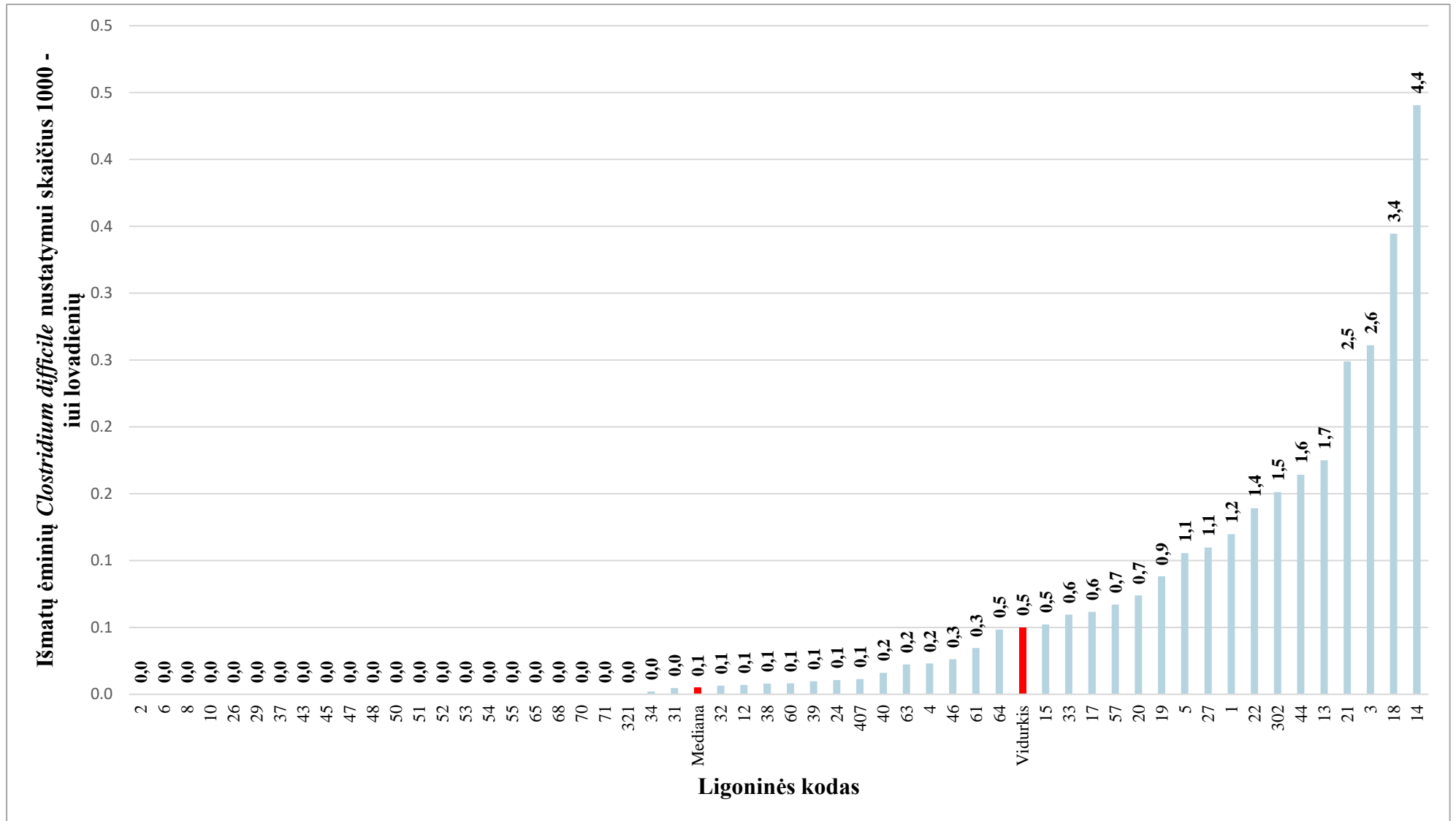
Duomenų nepateikė 220 ligoninė.

11 paveikslas. Iširtų kraujo kultūrų skaičius per metus 1000 – čiu i lovadienių

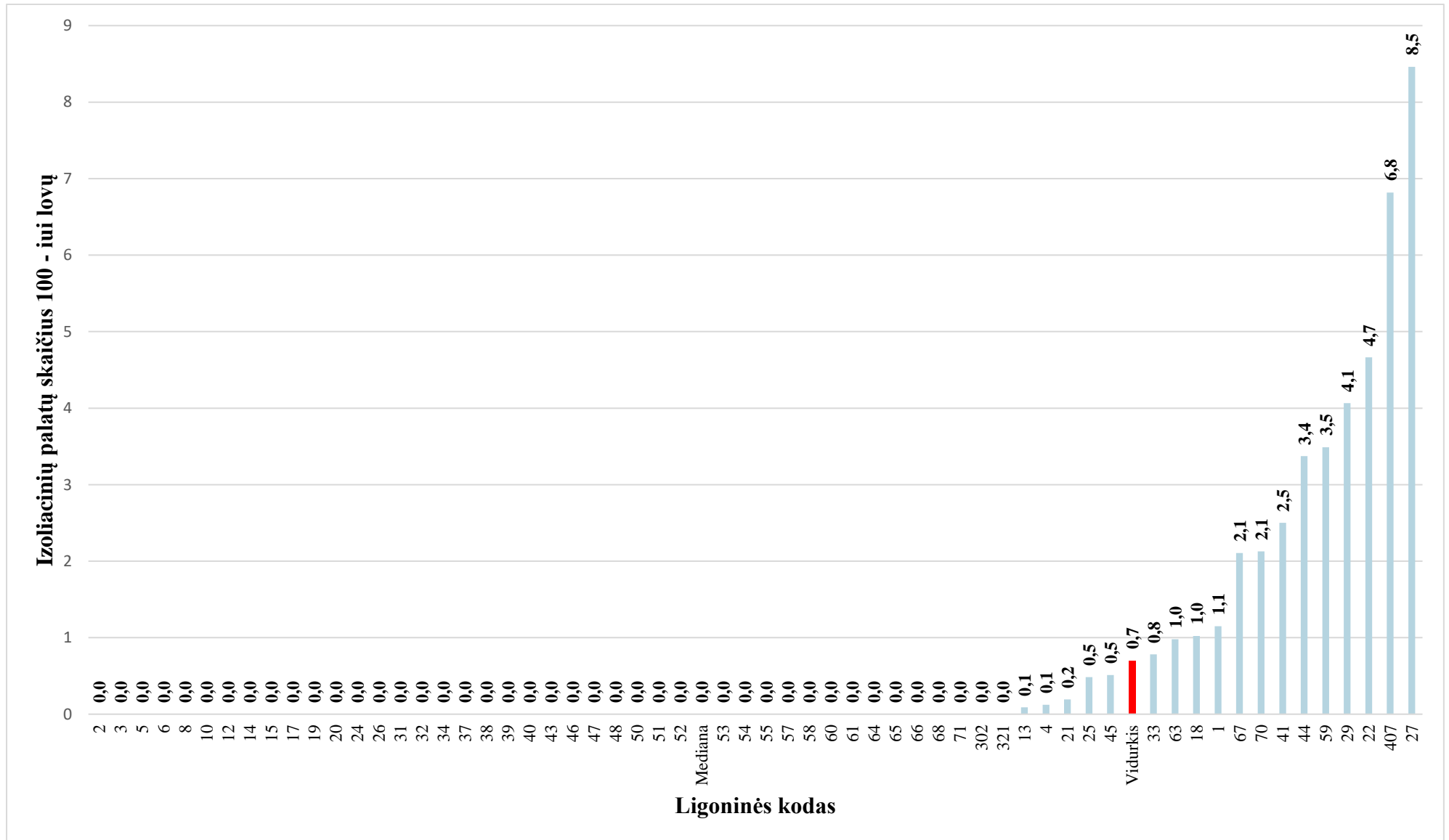
Duomenų nepateikė 6 ligoninės (41, 42, 58, 59, 66, 401).

12 paveikslas. Išmatų ėminių *Clostridium difficile* nustatymui skaičius 1000 – čiui lovadienių

Duomenų nepateikė 10 ligoninių (25, 28, 41, 42, 58, 59, 66, 67, 301, 401).

13 paveikslas. Izoliacinių palatų skaičius 100 - tui lovų

Duomenų nepateikė 4 ligoninės (28, 42, 301, 401)